

Janusz Ostrowski^{1, 2}¹Zakład Historii Medycyny, Centrum Medyczne Kształcenia Podyplomowego, Warszawa²Sekcja Historyczna Polskiego Towarzystwa Nefrologicznego

56. Kongres ERA-EDTA w Budapeszcie w 2019 roku — podsumowanie udziału polskich nefrologów

56th ERA-EDTA Congress in Budapest, 2019 — summary of Polish nephrologists' participation

ABSTRACT

It is ten years since the Members of the Historical Section of the Polish Society of Nephrology (PSN) started a series of publications summarising annual Congresses of the European Renal Association — European Dialysis and Transplant Association (ERA-EDTA). The first report, which came in 2010, concerned the 47th ERA-EDTA Congress held in Munich, Germany. Last

year we wrote about the 55th event organised in the Danish capital city of Copenhagen and most recently, it was Budapest, Hungary that hosted this distinguished European scientific meeting in 13–16 June, 2019. Each ERA-EDTA Congress remains Europe's most important event in the world of nephrology.

Forum Nefrol 2020, vol 13, no 1, 53–57

Key words: history of nephrology, 56th ERA-EDTA Congress in Budapest

WSTĘP

Jednym z zadań Sekcji Historycznej Polskiego Towarzystwa Nefrologicznego (SH PTN) jest dokumentowanie najważniejszych wydarzeń nefrologicznych, jakie odbywają się w Polsce i w Europie. Z całą pewnością zaliczają się do nich kongresy *European Renal Association — European Dialysis and Transplant Association* (ERA-EDTA). Ostatni, 56. Kongres ERA-EDTA odbył się z dniach 13–16 czerwca 2019 roku w Budapeszcie. Dla przypomnienia, poprzedni kongres w tym mieście miał miejsce w roku 1986. Pierwsze sprawozdanie dotyczyło 47. Kongresu w Monachium z 2010 roku, a poprzednie — 55. Kongresu w Kopenhadze [1, 2]. W ubiegłorocznym kongresie wzięło udział blisko 6800 uczestników, a z wystawcami i gośćmi 9129 osób, czyli mniej niż w Kopenhadze — łącznie o ponad 400 osób. Mniej, niestety, było także polskich uczestników — 162, a zatem o 40 mniej niż w roku poprzedzającym.

Kongres zorganizowany został we współpracy z Węgierskim Towarzystwem Nefrologicznym i odbywał się w centrum kongresowym HUNGEXPO Congress Centre (ryc. 1).

KOMITET NAUKOWY

Na czele Komitetu Naukowego, odpowiedzialnego za przygotowanie programu naukowego stał prof. Alberto Ortiz z Hiszpanii. W skład Komitetu wchodziły jeszcze 22 osoby z niemal wszystkich krajów europejskich, wśród nich prof. Jolanta Małyżko, jedyna reprezentantka Polski. Trzech spośród nich to członkowie honorowi PTN: Ziad Massy, Vladimir Cesar i Carmine Zoccali.

RECENZENCI

Nadsyłane na kongres prace oceniał Komitet pod kierunkiem Danilo Flisera z Niemiec. Łącznie nadesłano 2178 prac, podobnie

Adres do korespondencji:

dr hab. Janusz Ostrowski, prof. CMKP
Centrum Medyczne
Kształcenia Podyplomowego
Zakład Historii Medycyny
ul. Kleczewska 61/63, 01–826 Warszawa
tel.: 54 412 96 00, faks: 54 412 96 10
e-mail: janusz.ostrowski@cmkp.edu.pl

Rycina 1. Strona tytułowa oficjalnego Programu 56. Kongresu ERA-EDTA

jak w roku poprzednim, z których do prezentacji zakwalifikowano 1833, o 50 więcej niż w Kopenhadze, co stanowiło 84%. W skład Komitetu weszło 290 recenzentów, wśród nich 15 (w 2018 roku 16) z Polski. Byli nimi profesorowie: Marcin Adamczak, Michał Chmielewski, Jerzy Chudek, Alicja Dębska-Ślizień, Magdalena Durlik, Marian Klinger, Mariusz Kusztal, Monika Lichodziejewska-Niemierko, Jolanta Małyшко, Michał Nowicki, Tomasz Stompór, Władysław Sułowicz, Andrzej Więcek, Janusz Witowski i Wojciech Załuska.

Rycina 2. Prof. Jolanta Małyшко podczas wykładu (© Janusz Ostrowski)

KURSY USTAWICZNEGO KSZTAŁCENIA I SESJE PRZEDKONGRESOWE

Jak zwykle przed uroczystym otwarciem, miały miejsce kursy ustawicznego kształcenia i sesje przedkongresowe. Przed nimi jednak nastąpiło krótkie otwarcie kongresu przez Prezydenta Kongresu prof. George'a Reusza i Prezydenta ERA-EDTA prof. Carmine Zoccali. Następnie rozpoczęły się sesje nowej inicjatywy ERA-EDTA pod nazwą *Continuous Education and Professional Development* (CEPD). W sumie odbyło się 13 sesji CEPD. Profesor Andrzej Więcek współprzewodniczył sesji CEPD 2 i jednocześnie wygłosił wykład *Anaemia management in CKD patients: past, present and the future*. Z kolei prof. Monika Lichodziejewska-Niemierko wygłosiła wykład *Update on PD solutions* w czasie sesji CEPD 11.

UROCZYSTE OTWARCIE

Uroczyste otwarcie wieńczyło pierwszy dzień kongresu. Podczas uroczystości wystąpili kolejno: Prezydent Kongresu i jednocześnie Prezydent Węgierskiego Towarzystwa Nefrologicznego prof. George Reusz, Rektor Uniwersytetu Semmelweisa w Budapeszcie prof. Béla Merkely oraz Prezydent ERA-EDTA prof. Carmine Zoccali. Po przemówieniach powitalnych wręczono nagrody. Otrzymali je: Przewodniczący Komitetu Naukowego prof. Alberto Ortiz, prof. Olivier Devuyst — za wkład w rozwój nauk podstawowych, prof. Claudio Ronco — za wkład w rozwój nefrologii oraz dr Rebecca Herzog — nagroda Stanleya Shaldona dla młodego badacza. Uroczystość zakończył wykład plenarny wygłoszony przez Rafaela Yuste ze Stanów Zjednoczonych, zatytułowany *Diseases of emergence* [3].

PRZEWODNICZENIE SESJI I WYKŁADY

Część naszych przedstawicieli prowadziła sesje i wygłaszała wykłady podczas sympozjów. Doktor Beata Lipska, przedstawicielka nefrologii pediatricznej z Gdańska, wygłosiła wykład *Childhood nephrotic syndrome: lessons from the PODONET registry*. Profesor Jolanta Małyшко współprzewodziła sesję *The many faces of monoclonal gammopathy of undertermined significance* i także podczas tej sesji wygłosiła wykład *MGRS diagnosis: establishing causality is the hardest job* (ryc. 2). Aktywnością prof. Andrzeja Więcka było prowadzenie sesji *Blood pressure targets* i wygłoszenie podczas niej wykładu zatytułowanego *Managing resistant*

hypertension (ryc. 3). W trakcie sesji *Start dialysis? Stop dialysis? — challenging conversations* prof. Monika Lichodziejewska-Niemierko zaprezentowała wykład *Is this the time to consider dialysis withdrawal?* (ryc. 4). Profesor Jolanta Małyszko współprzewodniczyła sesji doniesień ustnych *AKI: still difficult to define*. Podczas sesji *AKI: current problems in clinical practice* dr hab. Janusz Ostrowski wygłosił wykład *References to urinary tract disease in the Works of Thomas of Wroclaw (1297–1378)* (ryc. 5).

DONIESIENIA USTNE

Podczas przedstawiania doniesień ustnych jedyne polskie wystąpienie (*Burnput syndrome among nephrologists — a burning issue*) zaprezentowała dr Ewa Pawłowicz z Łodzi, otrzymując nagrodę za najlepszą pracę przygotowaną przez młodego nefrologa.

SESJE PLAKATOWE

Na kongres Polacy nadesłali wyraźnie mniej streszczeń (poniżej 40) niż podczas poprzedniego kongresu. Spowodowane to było prawdopodobnie niższą frekwencją polskich nefrologów. Na rycinach 6–8 przedstawiono kilka prezentacji posterowych.

SYMPOZJA SPONSOROWANE

W ramach sesji sponsorowanych prof. Beata Naumnik współprowadziła sesję *Remote patient management (RPM) in PD: Benefits realized and beyond*, a prof. Monika Lichodziejewska-Niemierko oraz prof. Piotr Poniowski wygłosili wykłady zatytułowane odpowiednio *Can sodium management improve fluid balance in PD* i *Cardiovascular diseases challenges with volume overload, heart failure and hypertension*.

ERA-EDTA — „DAILY CONGRESS NEWSPAPER”

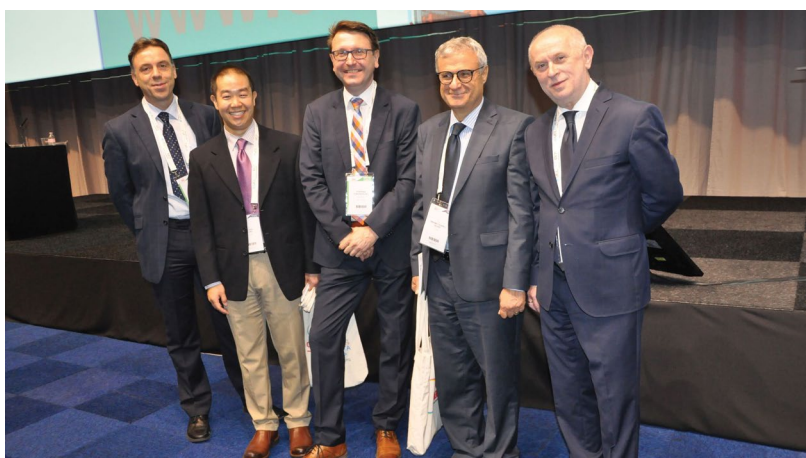
W Budapeszcie kontynuowana była dobra tradycja wydawania „Daily Congress Newspaper”, w których można znaleźć podsumowanie najważniejszych wydarzeń z każdego dnia spotkania. W numerze 2 pisma znalazły się streszczenia wystąpień dwóch naszych przedstawicieli, prof. Jolanty Małyszko i prof. Andrzeja Więcka [4, 5]. W pozostałych numerach większość informacji dotyczyła zagranicznych członków honorowych PTN, co świadczy o do-

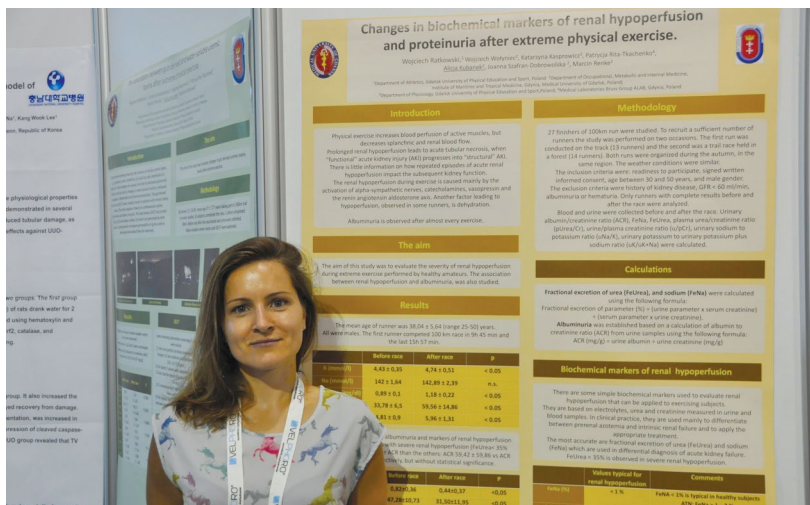
Rycina 3. Prof. Andrzej Więcek w czasie wykładu (© Janusz Ostrowski)

Rycina 4. Prof. Monika Lichodziejewska-Niemierko podczas wykładu (© Janusz Ostrowski)

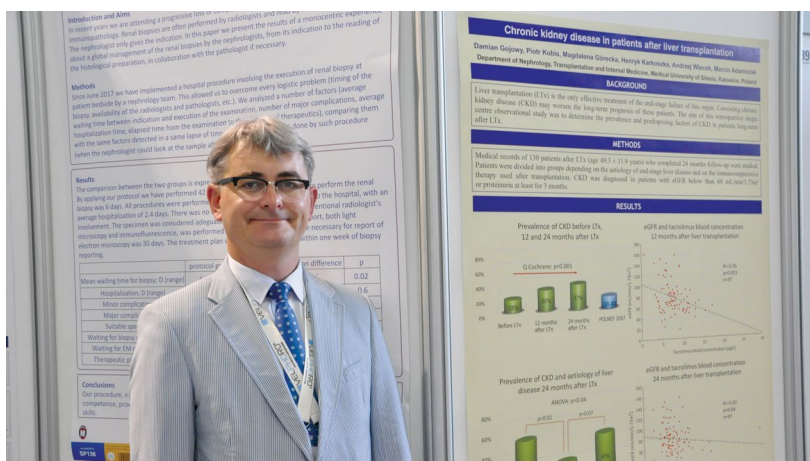
Rycina 5. Wykładowcy i prowadzący sesję *AKI: current problems in clinical practice*. Pierwszy z prawej dr hab. Janusz Ostrowski (© Maria Ostrowska)

Rycina 6. Dr Alicja Kubanek z Gdańska prezentuje plakat (© Janusz Ostrowski)

Rycina 7. Dr Anna Łabuś z Warszawy prezentuje plakat (© Janusz Ostrowski)

Rycina 8. Prof. Marcin Adamczak prezentuje plakat (© Janusz Ostrowski)

brych wyborach przy nadawaniu tytułów honorowych naszego Towarzystwa (ryc. 9).

PODSUMOWANIE

W podsumowaniu niniejszego sprawozdania należy stwierdzić, że przedstawiciele polskiej nefrologii biorą aktywny udział w corocznych kongresach organizowanych przez ERA-EDTA, choć w czasie ostatniego kongresu liczba Polaków aktywnie i biernie uczestniczących w obradach nieznacznie zmalała. Wiąże się to prawdopodobnie z ogólnie zmniejszoną liczbą uczestników, miejmy nadzieję, że tylko przejściowo. Przed nami kolejny, 57. Kongres ERA-EDTA, który odbędzie się w Mediolanie we Włoszech w dniach 6–9 czerwca 2020 roku. Będzie to dla nas bardzo istotne wydarzenie. Kończy się kadencja kilku obecnych członków zarządu ERA-EDTA i na jedno z wolnych miejsc będzie kandydował przedstawiciel PTN, prof. Marcin Adamczak z Katedry i Kliniki Nefrologii, Transplantologii i Chorób Wewnętrznych Śląskiego Uniwersytetu Medycznego. Profesor Marcin Adamczak jest obecnie członkiem zarządu PTN i jednym z najbliższych współpracowników prof. Andrzeja Więcka, pierwszego i jedyne dotychczas prezydenta ERA-EDTA pochodzącego z Polski. Profesor Marcin Adamczak dał się poznać także jako znakomity wykładowca na niemal wszystkich polskich konferencjach nefrologicznych, a także na tych organizowanych przez ERA-EDTA, i jego wybór na członka zarządu ERA-EDTA byłby niewątpliwie dużym wyróżnieniem zarówno dla kandydata, jak i dla polskiej nefrologii. Zachęcam zatem gorąco wszystkich członków PTN będących jednocześnie członkami ERA-EDTA do aktywnego udziału w wyborach do zarządu i oddanie głosu na prof. Marcina Adamczaka. Proszę również o zarekomendowanie naszego przedstawiciela swoim znajomym i przyjaciółom, członkom ERA-EDTA, pochodzącym z innych krajów.

Managing resistant hypertension

What do the latest guidelines recommend?

**ANDRZEJ
WIĘCEK**

Katowice, Poland

According to the recent 2018 ESC/ESH guidelines (Table 1), hypertension is defined as resistant to treatment when the recommended treatment strategy fails to lower office systolic blood pressure (SBP) and diastolic blood pressure (DBP) values to < 140 mmHg and/or < 90 mmHg respectively. The inadequate control of blood pressure (BP) is confirmed by ambulatory blood pressure monitoring (ABPM) or home blood pressure monitoring (HBPM) in patients whose adherence to therapy has been confirmed 1

Recommendation (IC)	Recommendation (IB)
It is recommended that hypertension be defined as resistant to treatment (i.e. resistant hypertension) when	Recommended treatment of resistant hypertension is:
<ul style="list-style-type: none"> Optimal doses (or best-tolerated doses) of an appropriate therapeutic strategy, which should include a diuretic (typically an ACE inhibitor or an ARB with a CCB and a thiazide/thiazide-type diuretic), fails to lower clinic SBP and DBP values to < 140 mmHg and/or < 90 mmHg, respectively; and The inadequate control of BP has been confirmed by ABPM or HBPM; and After exclusion of various causes of pseudo-resistant hypertension (especially poor medication adherence) and secondary hypertension. 	<ul style="list-style-type: none"> Reinforcement of lifestyle measures, especially sodium restriction. Addition of low-dose spironolactone to existing treatment; Or the addition of further diuretic therapy if intolerant to spironolactone, with either eplerenone, amiloride, a higher-dose thiazide/thiazide-like diuretic, or a loop diuretic; Or the addition of bisoprolol or doxazosin.

Table 1: Definition and treatment of resistant hypertension according to the 2018 ESC/ESH Guidelines adapted from. Williams B, Mancia G, Spiering W et al 2018 ESC/ESH Guidelines for the management of arterial hypertension, European Heart Journal, Volume 39 Issue 33, 01 September 2018, Pages 3021–3104, <https://doi.org/10.1093/eurheartj/ehy339>

Rycina 9. Kopia publikacji w „Daily Congress Newspaper”

STRESZCZENIE

W 2010 roku członkowie Sekcji Historycznej Polskiego Towarzystwa Nefrologicznego (PTN) rozpoczęli publikowanie sprawozdań z kongresów *European Renal Association — European Dialysis and Transplant Association* (ERA-EDTA). Pierwsze sprawozdanie dotyczyło 47. Kongresu ERA-EDTA, odbywającego się w Monachium w Niemczech. Przed

rokiem podsumowano 55. Kongres ERA-EDTA, mający miejsce w stolicy Danii, Kopenhadze. Ostatni kongres odbył się w stolicy Węgier, Budapeszcie, w dniach 13–16 czerwca 2019 roku. Każdy kongres ERA-EDTA jest wciąż najważniejszym wydarzeniem nefrologicznym w Europie.

Forum Nefrol 2020, tom 13, nr 1, 53–57

Słowa kluczowe: historia nefrologii, 56. Kongres ERA-EDTA w Budapeszcie

- Ostrowski J., Rutkowski B. 47 Kongres ERA-EDTA w Monachium w 2010 roku — osiągnięcia polskich lekarzy. *Nefrol. Dial. Pol.* 2011; 15: 1.
- Ostrowski J. 55 Kongres ERA-EDTA w Kopenhadze w 2018 roku — podsumowanie udziału polskich nefrologów. *Nefrol. Dial. Pol.* 2019; 1: 51–54.

- ERA-EDTA — *Daily Congress Newspaper* 2019; 2: 1.
- ERA-EDTA — *Daily Congress Newspaper* 2019; 2: 8.
- ERA-EDTA — *Daily Congress Newspaper* 2019; 2: 18.

Piśmiennictwo